

חץ נעוץ בגופה של חסידה לבנה. צפון הנגב, 19.5.2023 | צילום: עדי גנץ

"בחמש קם צייד... ודרך קשתו"

[תמונה אחת](#)

גיליון קיץ 2023 / כרך 14(2)

11 ביולי, 2023

בשלהי נדידת האביב מאזורי החריפה באפריקה לארצות הצפון נצפתה בגבעות באזור קיבוץ שומריה, שבנגב הצפוני, חסידה שאת גופה מפלח חץ. מי שאיתר את החסידה וצילם אותה, הוא אחד האנשים שבאופן תאורטי הכי מתאימים לסייע לה. ד"ר עדי גנץ, צפר וצלם חיות בר חובב, הוא במקצועו וטרינר המתמחה ברפואת ציפורים, אבל אפילו הוא לא היה יכול לסייע לה, מאחר שלדבריו, "היא עפה היטב, ולא היה שום סיכוי ללכוד אותה ולהביאה לטיפול". נסיבות הימצאה והמועד המאוחר מעידים שהיא התעכבה במסע הנודדים, וייתכן שבסופו של דבר לא הצליחה לסיים את המסע צפונה.

סביר להניח שהחץ נורה בעת ניסיון לצוד אותה באחת מארצות אפריקה. חסידות שמצליחות להמשיך בתעופה מאפריקה לאירופה על אף היפגעות מחיצים הן תופעה מוכרת בהיסטוריה. בשנת 1822 נטבע מונח בגרמנית המתאר תופעה זו – Pfeilstorch, שמשמעותו 'חסידת חץ', והפרט שבגיניו הומצא המונח מוצג עד עצם היום הזה במוזיאון הזואולוגי של אוניברסיטת רוסטוק. לתופעה זו הייתה תרומה חשובה להבנת דפוסי נדידת הציפורים. בתחילת המאה ה-19 עוד רווחה הדעה שהיעלמות מיני ציפורים (כגון חסידות) מאירופה, עם בוא הסתיו, מתרחשת בשל כניסתן לתרדמת חורף או אפילו בשל הפיכתן למיני ציפורים אחרות. תצפיות החיצים תמכו בסברה שהן נודדות לאזורים מרוחקים.